

Alment Teknisk Fælleseje (ATF)

For-projekt knyttet til Stående Byggepanel

1. Baggrund for for-projekt

Bl.a. med reference til TOR-sagen (Stående Byggepanel, emne 8) og MgO-sagen (Stående Byggepanel, emne 1) har Stående Byggepanel diskuteret begrebet Alment Teknisk Fælleseje (ATF) i emne 16. I udviklingsprogrammerne for Stående Byggepanel for 2018-19 og for 2020-21 har sekretæren sammen med panelet bl.a. haft til opgave at udvikle samarbejdet om videndelingen som angivet i aktivitet ii: *"At udbrede anvendelsen af Alment Teknisk Fælleseje (ATF) i panelet og i byggeriet"*. I udviklingsprogrammet for 2020-21 peges desuden på en dialog og videndeling om et projekt om Alment Teknisk Fælleseje, som nu er afsluttet med to rapporter, én fra BUILD og én fra KU. Desuden er der i udviklingsprogrammet lagt op til, at sekretæren og panelet skal inspirere til samarbejde om nye deltagerprojekter om Alment Teknisk Fælleseje.

Rapporterne fra BUILD og KU har belyst den rolle, som ATF spiller i branchens normdannelse og ikke mindst i forbindelse med afgørelser af sager om tvister. Rapporten fra BUILD afdækker især en række centrale aktørers syn på Alment Teknisk Fælleseje (ATF). Rapporten fra KU afdækker især, at ATF spiller en central rolle i juridiske sammenhænge, hvor det dog benævnes "Byggetidens viden".

Rapporterne behandler ATF som et samlet begreb og går ikke nærmere ind på de mange forskellige typer, der er tale om. Endvidere fokuseres især på ATF's betydning for aftaleforhold og tvister, medens ATF's primære funktion, som støtte for byggeriets praktikere til opnåelse af gode byggetekniske løsninger i den daglige byggeaktivitet, ikke håndteres. Rapporterne ses som væsentlige bidrag til opbygningen af en forståelsesramme for ATF i byggeriet og illustrerer, at ATF både er et meget væsentligt element i byggesektoren og et diffust begreb, som efterlader et behov for en mere præcis definition.

Der er således lagt op til fortsatte aktiviteter som fx kan omfatte:

- Typisere og konkretisere hvad ATF omfatter (forståelsesramme)
- Sikre lettere adgang til relevant ATF i konkrete situationer (videnportal)
- Støtte god praksis for produktion og udvikling af ATF (retningslinjer)
- Støtte god anvendelse af ATF med effekt i byggepraksis (kulturændring).

Den første aktivitet retter sig mod en fælles forståelse og er en forudsætning for, at de øvrige aktiviteter kan munde ud i operationelle resultater rettet mod byggeriets parter. I Bilag 1 findes en kort uddybende beskrivelse af hver af de nævnte aktiviteter.

Der er på den baggrund behov for gennem et for-projekt at undersøge om der er interesse for at etablere et samarbejde om at gennemføre de nævnte eller tilsvarende aktiviteter.

2. Formål med for-projektet

For-projektets formål er at danne en ATF-gruppe af interesserede, som i en sammenhængende proces og under gensidig koordinering ønsker at bidrage til gennemførelse af projekter som til de ovenfor nævnte eller tilsvarende. Deltagere i ATF-gruppen kan dels indgå i en eller flere projektgrupper, som kan konkretisere de enkelte initiativer og formulere konkrete projektprogrammer, dels indgå i en eller flere baggrundsgrupper i den udstrækning det efterfølgende lykkes at realisere sådanne projekter.

I løbet af processen med gennemførelse af disse projekter er det forventningen, at ATF-gruppen vil nå til en erkendelse af om der er behov/interesse for at formalisere et længerevarende samarbejde (partnerskab) til støtte for fremtidig udvikling og udnyttelse af ATF.

Bilag1. Korte beskrivelser af fire ATF-aktiviteter

Beskrivelserne her skal kun ses som en skitse-mæssig uddybning af de nævnte aktiviteter. En yderligere detaljering mundende ud i en egentlig projektbeskrivelse foreslås henlagt til projektgrupper, der etableres i forbindelse med for-projektet.

1. Typisere og konkretisere hvad ATF omfatter (forståelsesramme)

Aktiviteten tager udgangspunkt i beskrivelser af et bredt udvalg af konkrete elementer af ATF (trykt eller elektronisk). Det kan fx være en branchevejledning, et Byg-Erfa blad, en SBI-anvisning, en lærebog,

Beskrivelserne skal danne grundlag for en besvarelse af bl.a. følgende spørgsmål:

- A. Hvilke typer af viden indgår i ATF? (bygningsreglement, årsberetning fra Byggeskadefonden, producentvejledning, ...)
- B. Hvad karakteriserer et ATF-element? (tilgængelig, udbredt,
- C. Hvad er legitime mål for ATF? (øge kvaliteten, øge produktiviteten, grundlag for juridiske afgørelser, ...)
- D. Hvad styrker troværdigheden af ATF? (dokumentation, åbenhed i tilbivelsen,
- E. Hvilke dele af byggesektoren retter det beskrevne ATF-element sig imod?
- F. Hvilke udfordringer ses for ATF i en fremtidig internationaliseret og industrialiseret sektor?

Aktiviteten forventes at føre til en nuanceret opfattelse af, hvad man omfatter som grundlag for at belyse såvel nutidige som fremtidige udfordringer for udviklingen af ATF i en globaliseret og innovativ byggesektor.

2. Sikre lettere adgang til relevant ATF i konkrete situationer (videnportal)

I forbindelse med tvister om fejl og mangler har det ofte vist sig, at eksisterende viden har været overset ligesom der er et behov for, at ny viden hurtigt finder vej ind på uddannelserne og til byggeriets praktikere.

Aktivitetsens formål er at undersøge muligheden for at etablere en ATF-videnportal, som brugervenligt leverer henvisninger til konkret viden fra ATF-producenter eller -distributører om specifikke emner inden for ATF.

Det indebærer bl.a. en afgrænsning af hvilke dele af ATF, portalen skal indeholde, undersøgelser af på hvilke vilkår ATF-producenter vil lade deres produkter registrere i portalen, samt hvorledes en fremtidig drift kan organiseres og finansieres.

3. Støtte god praksis for produktion og udvikling af ATF (retningslinjer)

Aktivitetsens formål er at formulere fælles men nuancerede retningslinjer for god praksis for produktion af Alment Teknisk Fælleseje (ATF).

Der tages udgangspunkt i dagens praksis hos producenterne af ATF samt i resultater af den ovenfor beskrevne aktivitet 1, specielt punkterne D. og F., ligesom erfaringer med etablering af frivillige kontrolordninger kan inddrages.

Målet er, at de enkelte producenter af ATF inspireres til at justere deres proces ved udvikling af ATF, så gennemslagskraften og effekten øges samt at udviklingen af ATF fremtidssikres.

4. Støtte god anvendelse af ATF med effekt i byggepraksis (kulturændring)

Udgangspunktet er her, at når der er etableret en god praksis for produktion og udvikling af ATF, og når der er etableret en åben ATF-videnportal, er der skabt et godt grundlag, som kan understøtte en bedre anvendelse af ATF. Men der er også behov for, at byggeriets praktikere og samarbejdspartner på alle niveauer lærer at bruge god ATF i deres forskellige opgaver, og at de mærker en forbedring på deres processer og byggerier samt i konflikthåndtering.

Aktivitetsens mål er at finde metoder til at støtte god anvendelse af ATF hos byggeriets praktikere og samarbejdspartner. Det kan fx omfatte forståelse af behovet for at efterspørge og tilegne sig viden om ATF, og at træne i anvendelsen af ATF og opfølgningen på dens effekt på byggerier. Det kan også omfatte uddannelse i brug af ATF, anvendelse af ATF i voldgiftsager, samt at bidrage til erfaringsbaseret videreudvikling af ATF.